

دین‌شناسی و انذار؛ اصلی‌ترین تکلیف قرآنیون در هدایت‌گری جامعه

براساس آیات و روایات، عده‌ای از مردم باید دین‌شناس و قرآن‌شناس شوند و در مرحله ثانی نیز به چراغ هدایتی بدل شوند که با متخلق شدن به آموزه‌های قرآنی و انذار دیگران، جنبه تبلیغی و ترویجی این آموزه‌ها را نیز بروز دهند.

براساس آیات و روایات، عده‌ای از مردم باید دین‌شناس و قرآن‌شناس شوند و در مرحله ثانی نیز به چراغ هدایتی بدل شوند که با متخلق شدن به آموزه‌های قرآنی و انذار دیگران، جنبه تبلیغی و ترویجی این آموزه‌ها را نیز بروز دهند.

حجت‌الاسلام و المسلمین علی نصیری، مدیر مؤسسه معارف وحی و خرد، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با اشاره به مفهوم جامعه قرآنی، اظهار کرد: ما می‌توانیم جامعه قرآنی را مجموعه‌ای سامان‌یافته از اساتید طراز اول، یعنی مفسران و صاحب‌نظران طراز اول مباحث قرآنی تا نخبگان قرآنی، فرهیختگان، پژوهشگران عرصه قرآن، دانشگاهیان و طلابی تعریف کنیم که به مطالعات قرآنی روی آورده و علاقه‌مند هستند و جامعه نیز به نحوی آن‌ها را در طیف‌ها و سطوح مختلف به عنوان جامعه قرآنی می‌شناسد. همچنین قاریان قرآن، حافظان قرآن، مدرسان و معلمان قرآن، مراکز و مؤسساتی که به صورت کلان و خرد در حوزه قرآن فعال هستند، از تشکیلاتی مانند مرکز توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی گرفته تا دارالقرآن‌هایی که در سازمان تبلیغات و دانشگاه‌ها و ارتش و ... وجود دارد، نیز می‌تواند در این تعریف گنجانده شود.

نصیری افزود: جامعه قرآنی می‌تواند همه این طیف عظیم و گسترده را از سطوح عالی که تولید فکر و اندیشه دارند و کارهای پژوهشی انجام می‌دهند تا کارهایی که در فضای آموزشی یا فضای ترویجی و تبلیغی انجام می‌گیرد، در بر بگیرد.

کسی می‌تواند مدعی باشد که به عنوان جزئی از جامعه قرآنی، در انجام وظیفه‌ای که قرآن به او محول کرده است، موفق است که اولاً سطح آگاهی و دانش و فکر او در حوزه قرآن، در يك سطح قابل قبول باشد و ثانیاً این که به آن چه قرآن می‌گوید به عنوان هدایت و تربیت و تهذیب خود پایبند باشد

این محقق و پژوهشگر با اشاره به این که جامعه قرآنی باید هدف خود را از قرآن الهام بگیرد، اظهار کرد: جامعه‌ای که به دنبال نشر و معرفی قرآن در جامعه است، باید هدف و مسیر و نحوه عملکرد خود را از قرآن دریافت کند.

نصیری با بیان این که قرآن بالاترین هدف خود را هدایت اعلام کرده است، اظهار کرد: بالاترین آرمانی که قرآن دنبال می‌کند بحث هدایت و تربیت است که با تعابیر مختلف مانند تزکیه، تهذیب، رشد و تعالی مردم و به عبارت ساده‌تر زمینه‌سازی برای تعالی معنوی و دنیایی ما؛ یعنی چه در ابعاد مادی، چه در ابعاد اخلاقی و رفتاری و چه در ابعاد نظری، در همه این حوزه‌ها، تربیت، هدف اساسی و بنیادی است که قرآن تعقیب می‌کند.

وی از دو خط و عنصر اساسی مشخص شده به وسیله قرآن در جهت هدایت‌گری جامعه یاد کرد و با اشاره به آیه 122 سوره توبه که می‌فرماید «فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ؛ پس چرا از هر فرقه‌ای از آنان دسته‌ای کوچ نمی‌کنند تا [دسته‌ای بمانند و] در دین آگاهی پیدا کنند و قوم خود را وقتی به سوی آنان بازگشتند بیم دهند باشد که آنان [از کيفر الهی] بترسند»، گفت: عده‌ای مردم باید بروند و مطالعات دینی یاد بگیرند و دین‌شناس شوند و انذار کنند. بنابراین اولاً باید افرادی فرهیخته و آگاه و متضلع شوند و دانش و اندیشه‌شان فربه شود و به عبارتی، اگر فعلاً محدوده دین را در حوزه قرآن مد نظر قرار دهیم، قرآن‌شناس شوند و دیگر هم این که می‌فرماید انذار کنند و به این آموزه‌ها متخلق شوند.

نصیری همچنین با اشاره به روایتی از امام حسن مجتبی (ع) که فرموده‌اند «كونوا اوعية العلم و مصابيح الهدى» اظهار کرد: در تعابیر روایات این گونه آمده است که شما ظرف‌های دانش و چراغ هدایت شوید؛ اولاً باید دانش پیدا کنید و در مرحله ثانی هم چراغ هدایت شوید. بر این اساس عده‌ای از مردم باید دین‌شناس و قرآن‌شناس شوند و در مرحله ثانی نیز به چراغ هدایتی بدل شوند که با متخلق شدن به آموزه‌های قرآنی و انذار دیگران، جنبه تبلیغی و ترویجی این آموزه‌ها را نیز بروز دهند.

مدیر مؤسسه معارف وحی و خرد در ادامه تأکید کرد: کسی می‌تواند مدعی باشد که به عنوان جزئی از جامعه قرآنی، در انجام وظیفه‌ای

که قرآن به او محول کرده است، موفق است که اولاً سطح آگاهی و دانش و فکر او در حوزه قرآن، در يك سطح قابل قبول باشد و هر چه این آگاهی و دانش بیشتر باشد، بهتر و عالی‌تر و تأثیرگذارتر خواهد بود و ثانیاً این که به آن چه قرآن می‌گوید به عنوان هدایت و تربیت و تهذیب خود پایبند باشد و این موارد در زندگی و در نشست و برخاست او و در روحش کاملاً آشکار باشد. این دو اصل اساسی است که قرآن و روایات بر آن تأکید کرده‌اند.